

Hydraulika siłowa, cz. 3

Zakucia węży

W poprzednim artykule opisaliśmy budowę i rodzaje wysokociśnieniowych węży hydraulicznych, a w tym zajmujemy się zakuciami. Właśnie po ich zamontowaniu na tych węzłach powstają przewody hydrauliczne. Najczęściej służy do tego prasa hydrauliczna zwana zakuwarką.

Ze względu na sposób budowy wyróżniamy trzy typy końcówek do węży wysokociśnieniowych. Najpopularniejsze składają się z oprawki i części korpusu jako oddzielnych elementów, które po zakuciu na prasie tworzą monolit. W tym przypadku można zastosować przykładowo inną oprawkę do węża jedno-, dwu- i czte-

Prasa do zakuwania węży hydraulicznych pozwala zamontować na nich różnego rodzaju końcówki.

roplotowego. Drugi typ końcówek stanowią jednocześnie nierozbieralne elementy, które również zakuwa się na prasie. Można jeszcze spotkać wersje oprawek, w których poprzez ręczne skręca-

nie za pomocą kluczy, uzyskujemy szczelność połączenia na węźle hydraulicznym.

Różne kształty i gwinty

Końcówki przewodów hydraulicznych mogą mieć różne kształty. Z tego powodu dzielimy je na: proste, kolanek (90°, 45°) i oczkowe. Jeżeli gwint występuje we wnętrzu zakucia, to potocznie określa się je końcówką żeńską. Natomiast końcówka męska ma gwint zewnętrzny.

Zakucia mogą składać się z oprawki i korpusu lub stanowić jeden element.

W rolnictwie spotykamy najczęściej gwinty metryczne i calowe, ale w praktyce zakucia mogą mieć różne gwinty. Dlatego w następnym artykule z cyklu „Hydraulika siłowa” dokładnie przybliżymy metody rozpoznawania typów gwintów.

Jeżeli w końcówce zastosowano gwint metryczny, to jej uszczelnienie uzyskiwane jest najczęściej dzięki stożkowi o kącie 24°. Na tym jednak nie kończą się rodzaje tego stożka, bo może on występować w odmianie tzw. lekkiej lub ciężkiej. Na rynku spotkamy jeszcze końcówki z gwintem calowym BSP, w których uszczelnienie powstaje dzięki stożkowi o kącie 60°. Ponadto występują gwinty calowe UNF ze stożkiem 74°.

Zakucia węży hydraulicznych zakończone stożkami uszczelniają się najczęściej po skręceniu same, ale spotyka się również wersje z pierścieniami uszczelniającymi (o-ring). Natomiast aby zapewnić szczelność połączenia końcówki oczkowej potrzebne są podkładki miedziane. Dotyczy to również połączeń płaskich, spotykanych w przyczepach rolniczych.

Rurka 15, czy 16?

Joanna Andruszkiewicz, z bydgoskiej firmy Diuna produkującej przewody hydrauliczne, w kwestii doboru zakuc do przewodów stosowanych w maszynach rolniczych podpowiada, aby zwrócić uwagę na rodzaje końcówek w przypadku popularnego gwintu M 22x1,5. Zakucia z takim gwintem produkowane są według normy polskiej i europejskiej. W pierwszym przypadku ich gniazda idealnie pasują pod rurkę o średnicy 16 mm, a w drugim 15 mm. Jeżeli trafimy na gniazdo, czyli końcówkę męską wykonaną według normy europejskiej i przykręcimy do niej końcówkę żeńską spełniającą wymogi normy polskiej, to połączenie takie będzie szczelne tylko przy niskim ciśnieniu poniżej około 160 bar. Sytuacja powtórzy się dla gniazda normy polskiej i końcówki żeńskiej normy europejskiej.

Niestety nie wszyscy sprzedawcy o tym wiedzą i możemy kupić tylko pozornie właściwą końcówkę z gwintem M 22x1,5.

Końcówki przewodów hydraulicznych produkowane są również jako gięte pod kątem 90° i 45°.